

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/27/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6917204018
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6917204018.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Kataríny Katkovej a Mgr. Martina Štubniaka, v právnej veci žalobcu: E.. B. A., E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom E. XXX, právne zast.: JUDr. Róbert Lakatoš, advokát so sídlom Daxnerova 5, Rimavská Sobota, proti žalovanému: Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. U. XXXX/XX, S. J., právne zast.: JUDr. Ladislav Török, advokát so sídlom Šafárikova 8, Rožňava, v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7Pc/3/2017-117 zo dňa 13. júna 2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7Pc/3/2017-117 zo dňa 13. júna 2022 p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozhodol tak, že konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode prerušil do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresného súdu Rimavská Sobota pod sp. zn. 2Ps/8/2022.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou vo veci samej domáha vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode. Právny zástupca žalobcu podaním zo dňa 6.6.2022 požiadal o odročenie termínu pojednávania a zároveň podal návrh na prerušenie konania z dôvodu, že podľa informácií získaných žalobcom je žalovaná od 24.5.2022 hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení nemocnice s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s. a vzhľadom na jej aktuálny zdravotný stav bol podaný návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ktoré konanie je vedené na súde pod sp. zn. 2Ps/8/2022.

3. Okresný súd podľa § 164 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), konanie prerušil, z dôvodu, že rozhodnutie súdu v predmetnej veci závisí od vyriešenia otázky, či bude žalovaná spôsobilá na právne úkony, ktorú otázku už rieši súd v konaní sp. zn. 2Ps/8/2022. Uvedená otázka má zásadný význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní a preto okresný súd predmetné civilné konanie v zmysle ust. § 164 CSP prerušil a to až do právoplatného skončenia veci sp. zn. 2Ps/8/2022.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v súlade s § 355 ods. 2 CSP, § 357 písm. n) CSP, v lehote v súlade s § 362 ods. 1 CSP podala cestou právneho zástupcu odvolanie žalovaná, navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie podala z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), b), d), f), g), h) CSP.

5. V odvolaní odvolateľka uviedla, že nevidí dôvod na prerušenie konania. Súd prvej inštancie jej pred samotným rozhodovaním o prerušení konania nedal možnosť vyjadriť sa k návrhu žalobcu na prerušenie konania a k jeho argumentom, čím súd porušil zásadu rovnosti sporových strán a zásadu kontradiktórnosti konania vyjadrené v čl. 6 ods. 1 a čl. 9 CSP. Súd rozhodol iba na podklade tvrdení

žalobcu, poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 156/2014, 2Cdo 212/2016, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/108/2009 zo dňa 22.08.2019.

Uviedla, že jej prípadným obmedzením spôsobilosti na právne úkony nedochádza k zániku jej spôsobilosti byť sporovou stranou v konaní. Neexistuje teda prekážka, ktorá by súdu bránila v pokračovaní v konaní. Rovnako nezaniká ani jej pasívna legitimácia. V konaní je zastúpená advokátom, preto prípadné obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony nebude mať vplyv na jej možnosť právne konať v tomto konaní. Začatie konania o obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony, ani prípadné obmedzenie jej spôsobilosti, nie je dôvodom na prerušenie súdneho konania. Prerúšením konania sa znemožní žalovanej konať pred súdom a domáhať sa súdnej ochrany. Poukázala na to, že rozhodnutie o obmedzení jej spôsobilosti na právne úkony má konštitutívne účinky - je účinné od jeho právoplatnosti - pro futuro. Súd prvej inštancie prezumuje výsledok konania vedeného pod sp. zn. 2Ps/8/2022 bez akéhokoľvek dokazovania iba na základe tvrdení protistrany.

Odvolaiteľka poukázala na to, že konanie je postihnuté zbytočnými prietahmi, ktoré vo svojom náleze sp. zn.: IV. ÚS 15/2022-22 zo dňa 23.03.2022 konštatoval Ústavný súd SR, pričom prikázal prvoinštančnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietahov. Súdne konanie trvá viac ako 5 rokov a prerušenie konania nemožno chápať inak, ako úplnú rezignáciu súdu dodržať právne závery nálezu Ústavného súdu SR a konať bez prietahov. Zbytočné prerušenie konania iba predĺži celé konanie a vystaví žalovanú ďalšej právnej neistote spočívajúcej v nemožnosti užívať majetok, ktorý je stále súčasťou nevyporiadanej masy BSM.

Pri rozhodovaní o prerúšení konania podľa § 164 CSP je jedno z kritérií posúdenie dĺžky celého konania a právo strán na rýchlu a účinnú ochranu. Už zo samotnej dĺžky konania je zrejmé, že súd porušuje základnú zásadu civilného procesu vyjadrenú v čl. 17 CSP (uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21 Cob/126/2019 zo dňa 30.06.2020, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16CoEk/1/2021 zo dňa 26.05.2021, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/25/2019 zo dňa 30.05.2019).

Odvolaiteľka podala aj z dôvodu, že v rozhodnutí absentuje riadne odôvodnenie, súd len nekriticky prevzal tvrdenia žalobcu bez akéhokoľvek preverenia. V odôvodnení sa nezaoberal dopadom prerušenia konania na samotnú dĺžku konania, neanalizoval v odôvodnení, v čom má spočívať zásadný význam otázky riešenej v konaní sp. zn. 2Ps/8/2022, a teda je porušené právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

6. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej poukázal na to, že vzhľadom na jeho aktuálne informácie o zdravotnom stave žalovanej z dôvodu, že od 24. mája 2022 je žalovaná hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení Nemocnice s poliklinikou Svätej Barbory Rožňava, a. s. a vzhľadom na jej aktuálny zdravotný stav bol podaný návrh na obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony, o čom sa vedie konanie na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 2Ps/8/2022. Podal návrh na prerušenie konania vychádzajúc z toho, že právny zástupca žalovanej je uzrozumený s aktuálnym zdravotným stavom žalovanej a vzhľadom na jeho akútnosť bude akceptovať dočasné prerušenie konania do doby, než bude môcť buď so svojou klientkou, resp. v prípade obmedzenia spôsobilosti jej na právne úkony s jej opatrovníkom komunikovať. Súd prvej inštancie neprezumoval výsledok konania vedeného pod sp. zn. 2Ps/8/2022 len na základe tvrdení žalobcu. Žalobca uviedol len objektívnu realitu. V prípade vyhovenia návrhu na obmedzenie žalovanej v spôsobilosti na právne úkony nie je zrejmé, akými jej pokynmi by sa jej právny zástupca riadil v súdnom spore. Súd neznemožňuje žalovanej konať pre súdom a domáhať sa súdnej ochrany. Dočasné prerušenie konania do doby právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 2Ps/8/2020 iba reflektuje na súčasný nepriaznivý stav žalovanej, počas ktorého by aj tak nebolo v jej možnostiach aktívne vystupovať v spore o vyporiadanie zaniknutého BSM. Aj keď prípadné rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti žalovanej na právne úkony bude mať konštitutívne účinky len do budúcnosti, poukázal na jej súčasný nepriaznivý zdravotný stav, mohla by vzniknúť polemika ohľadom platnosti resp. neplatnosti jej právnych úkonov už aj v súčasnosti. Súčasný duševný stav žalovanej pritom bez ohľadu na okolnosť, že je hospitalizovaná, jej pritom bráni v riadnej účasti v spore a obmedzuje ju v uplatňovaní jej procesných práv a povinností. S poukazom na ust. § 164 CSP je žalobca toho názoru, že prípadné obmedzenie žalovanej v spôsobilosti na právne úkony, môže mať podstatný význam pre rozhodnutie súdu v spore o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, najmä s poukazom na potrebu osobného výsluchu oboch strán sporu v takomto súdnom konaní. Navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť.

7. Žiadne iné vyjadrenia podané neboli.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu podľa § 379, § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 CSP, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne.

9. Podľa § 387 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Odvolací súd v konaní súdu prvej inštancie nezistil vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok.

11. Podľa § 378 ods. 1 CSP za použitia § 217 ods. 1 CSP, § 234 ods. 2 CSP pre rozhodnutie je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia

12. Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

13. V danom prípade ide o fakultatívne prerušenie konania, pričom z uvedeného ustanovenia vyplýva, že súd môže konanie prerušiť aj bez návrhu.

14. Jediný fakultatívny dôvod na prerušenie konania je, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami, čo vyplýva priamo z dikcie § 164 CSP a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania bude predstavovať skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo. Hlavným kritériom pre posúdenie vhodnosti prerušenia konania podľa § 164 sú: vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu v intenciách čl. 17 CSP, zamedzenie prípadných odlišných rozhodnutí aj súdov o tej istej otázke na podklade zhodných skutkových okolností a hospodárnosť konania.

15. Medzi účastníkmi je nesporné (a vyplýva to aj z pripojeného spisu sp. zn. 2Ps/8/2022), že na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 2Ps/8/2022 sa vedie konanie o obmedzenie spôsobilosti žalovanej na právne úkony. Z pripojeného spisu Okresnom súde Rimavská Sobota sp. zn. 2Ps/8/2022 bolo zistené, že znalkyňa v závere znaleckého posudku podaného vo veci sp. zn. 2Ps/8/2022 navrhla obmedzenie spôsobilosti na právne úkony u žalovanej - obmedziť ju v majetkovo-právnych veciach (vrátane rozhodovania o jej vlastnom majetku), pričom predmetom konania je vyporiadanie BSM účastníkov, teda majetkovo-právna vec, rozhodovanie o spoločnom majetku účastníkov.

16. Konanie vo veci o obmedzenia spôsobilosti žalovanej na právne úkony nie je právoplatne skončené. V danom štádiu konania nie je zrejmé, v akom rozsahu má/nemá žalovaná spôsobilosť samostatne konať pred súdom, či má žalovaná plnú hmotnoprávnú subjektivitu, od ktorej sa odvíja procesná subjektivita. Pričom v procesnom zmysle predstavuje procesná subjektivita tzv. procesnú podmienku konania. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti počas celého konania.

17. Konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je obligatórne spojené s konaním o ustanovenie opatrovníka. Takto ustanovený opatrovník je hmotnoprávnym zástupcom fyzickej osoby v rozsahu, v akej jej bola spôsobilosť obmedzená.

18. Je teda zrejmé, že prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Keďže nie je zrejmé, v akom rozsahu má/nemá žalovaná spôsobilosť samostatne konať pred súdom, nemožno jej ustanoviť procesného opatrovníka v tomto konaní (pretože ten by ju mohol zastupovať v konaní len v rozsahu v akom nemá spôsobilosť samostatne konať pred súdom § 69 CSP, v spojení s § 68 CSP).

19. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené má za to, že je vhodné prerušiť konanie. Pokiaľ ide o kritérium dĺžky konania a právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu v intenciách čl. 17 CSP, v tomto prípade nejde o konanie smerujúce k neefektívnemu predĺženiu konania, z dôvodu, že procesná subjektivita, ktorá vyplýva zo spôsobilosti fyzickej osoby na práva a povinnosti

(hmotnoprávnej subjektivity) je procesnou podmienkou, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť a na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti počas celého konania (vrátane konaní o opravných prostriedkoch). Ak nie sú splnené procesné podmienky na strane strany sporu (napr. procesná spôsobilosť, povinnosť zastúpenia) nemôže súd rozhodnúť, pretože by jeho rozhodnutie pre nedostatok procesných podmienok muselo byť zrušené, čo by viedlo k predĺženiu konania, nehospodárnosti konania. Na uvedenom nič nemení, že nebolo právoplatne rozhodnuté o obmedzení spôsobilosti žalovanej.

20. Odvolateľka namietala v odvolaní, že je v tomto konaní zastúpená advokátom, preto prípadné obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony nebude mať vplyv na jej možnosť právne konať v tomto konaní. Odvolací súd udáva, že ani uvedené nespôsobuje vecnú nesprávnosť rozhodnutia, v danom prípade ide o právne zastúpenie advokátom, na základe zákona č. 586/2003 Z.z., nejde teda o zástupcu, ktorý bol určený súdom v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a môže zastupovať osobu v rozsahu obmedzenia jej spôsobilosti na práva a povinnosti.

21. Pokiaľ odvolateľka namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd udáva, že ide o procesné rozhodnutie. Súd v odôvodnení uznesenia stručne uviedol na základe akej úvahy aplikoval ustanovenie § 164 zák. č. 160/2015 Z.z. na zistenú skutočnosť, že na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 2Ps/8/2022 sa vedie konanie o obmedzenie spôsobilosti žalovanej na právne úkony, a teda je z odôvodnenia rozhodnutia zrejme na základe akej skutkovej okolnosti aplikoval uvedené ustanovenie zákona a na základe akej úvahy ho aplikoval. Pokiaľ odvolateľka v odvolaní namietala, že jej nebol doručený návrh žalobcu na prerušenie konania, odvolací súd udáva, že v odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol podstatný obsah návrhu žalobcu na prerušenie konania, žalovaná mala možnosť sa v rámci odvolania k tvrdeniam žalobcu vyjadriť a využiť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, čo aj v odvolaní využila, a teda nesprávnym procesným postupom nedošlo k takému porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý by jej neumožnil vyjadriť sa k tvrdeniam žalobcu uvedených v návrhu na prerušenie konania. Treba zdôrazniť aj skutočnosť, že ide o rozhodnutie o ktorom môže súd rozhodnúť aj bez návrhu, keď súd sám zistí, že existujú skutkové okolnosti pre aplikáciu ustanovenia § 164 CSP.

22. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania, t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpisu uvedie, tiež proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).